

DOMOVINA

— Vsak dvakrat na teden, in sicer v soboto in ponedeljek. — Najbolj se priporoča pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje po vsaki vrstici po 25 v. na vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Posredniki za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Slovensko-nemški in nemški gimnazij v Celju.

Gotovo je še vsem dobro v spominu, kako so svoj čas trdili Nemci, da slovensko nemškega gimnazija v Celju treba ni, ker ne bo dovolj učencev slovenske narodnosti, da bi se zanje vzdrževanje posebnega gimnazija izplačalo. Že zadnja leta smo imeli priliko s številkami zavržati te trditve kot neosnovane, — ali tako, kakor letos menda razmere še niso stale. Vkljub brezvestni agitaciji od nemške strani in vkljub mačehinskemu postopanju nasproti našemu zavodu, je le-ta dosegel uspehe, na kojih si moramo mi kot Slovenci častitati. Saj so učenci naši sinovi, saj so učitelji naših sinov in naši prijatelji.

Pred nami leži od ravnateljstva nemškega gimnazija izdano letno poročilo o obeh zavodih, nemškem in slovenskem. Iz tega poročila povzamemo sledeče zanimive številke:

Na nemškem zavodu je bilo razven privatistov 275 učencev. Privatistov je bilo vseh skupaj deset, toda v naslednjem se mi na to ne oziramo. Zanimivo je, da je med privatisti edna dama, katera je tretji razred dovršila z odliko, — in eden gospod v prvem razredu, koji ni star nič manj kot 29 let.

Na slovenskem zavodu je 152 pravih učencev in nobenega privatista.

Po narodnosti je na nemškem gimnaziju 200 Nemcev in 75 Slovencev, na slovenskem pa so vsi Slovenci. Na obeh zavodih je torej 227 Slovencev. Že zaradi 227 slovenskih učencev bi se moral dovoliti poseben slovenski in sicer cel gimnazij, kajti znano je, da svoj čas nemški gimnazij mnogokrat niti 227 učencev imel ni, a so ga pustili še vendar ostati. Še večje bi bilo število Slovencev, če se ne bi bali naši dijaki prehajati iz četrtega razreda slovenskega zavoda v peti razred nemškega gimnazija. Kakor je razvidno iz poročil ljubljanskih gimnazij, je tje kaj prišlo iz slovenskih delov Spodnjega Štajarskega 53 učencev slovenske narodnosti. Če te prištejemo gorenjim 227, dobimo 280 slovenskih gimnazijcev, t. j. pet več kakor ima nemški gimnazij sploh učencev. Gospoda Nemci, ali bi se slovenski gimnazij izplačal ali ne?

Sicer vemo, da so naši Nemci dobro prepričani o potrebi našega gimnazija, a tega ne čujejo priznati, — ker v resnici se samo za Nemce v Celju ne izplača gimnazij. Kajti n. pr. peti razred ima vsega skupaj 41 učencev, med katerimi jih je 19 Slovencev, ostane torej 22 Nemcev, kateri se skrijejo do osme pa kadih 11 do 15.

No pa recimo, da bi se tudi za to malo število učencev izplačal poseben nemški gimnazij, ostane še vedno nerešeno vprašanje: od kod so ti Nemci? Po letnem poročilu je 217 učencev iz Štajarske. Natančneje o domu učencev ne najdemo v poročilu. Čudno se nam zdi, da se pri imeniku učencev izpušča navedba njih doma ali rojstnega kraja. V letnih poročilih drugih zavodov tega ne pogrešamo. Če bi se še domovinski ali rojstni kraj učencev označil, bi se menda našlo, da je večina nemških štajarskih učencev — iz Gornjega Štajarskega.

Jako čudno je število profesorjev v razmerju s številom učencev. 275 učencev nemškega zavoda ima 14 glavnih učnih močij, 152 učencev slovenskega zavoda pa le šest, dočim bi mu jih šlo najmanj devet. Iz tega se razvidi, da so profesorji našega zavoda z delom preobloženi. A v kljub temu so dosegli prelepe uspehe. Klasifikacija je namreč sledeča:

Na slovenskem zavodu je 28 odličnjakov izmed 152 učencev, torej 19 odstotkov, med tem ko je na nemškem le 25 odličnjakov izmed 275 učencev, to je komaj 9 odstotkov. — Dvojko ali trojko ima na našem zavodu 14 učencev, to je 9 odstotkov, na nemškem pa 38 učencev, to je 14 odstotkov. V odstotkih imamo torej več kot še enkrat toliko odličnjakov in skoraj še enkrat manj dvojok ali trojk. Ponavljajne izpite bo delalo na slovenskem gimnaziju devet učencev, torej 6 odstotkov, pri Nemcih pa 22 t. j. skoraj 9 odstotkov; tudi tukaj smo torej na boljšem.

Pri vseh teh lepih uspehih pa ne smemo prezreti, kako so se delile ustanove ali štipendije: na našem zavodu je 6 štipendistov, kateri dobijo skupaj 1500 kron, medtem ko jih je na nemškem 34, kateri dobijo skupaj 8928 kron. Z ozirom, da je razmeroma mnogo več revnih učencev na našem gimnaziju, bilo bi ravno nasprotno razmerje pravilno in edino pravično.

Končno se dotaknemo še podpornih društev. Od našega podpornega društva se je razdelilo med revne učence 1052 K 28 v, od nemškega pa le 968 K 80 v. Pri tem so čutili nekoji ljudje potrebo povdarjati, da je izmed obdarjenih 89 Slovencev in le 53 Nemcev. Ljubo bi nam bilo, če bi prihodnje leto gosp. ravnatelj tudi priobčil, koliko štipendistov je Slovencev ali Nemcev. Sicer pa Nemci itak ne potrebujejo mnogo podpor, ker so večinoma bogatih staršev, več ko polovica pa jih je itak v „Studentenheimu“. Častno pa moramo omenjati, da so slovenski dobrotniki zlasti „Dijaška kuhinja“, vč. gg. kapucini in lazaristi darovali revnim dijakom na teden nič manj kot 341 obedev.

To je nekaj, ali značilnih števil!

Samouprava.

V Avstriji si stojita že dolgo nasproti dve močni stranki in sicer centralistična nemška in avtonomistična, t. j. stranka obstoječa iz nemških narodnosti, katere stremijo po narodni samoupravi.

Do uspehov od strani avtonomistov, med katerimi smo v prvi vrsti Slovani in potem Italijani, dolgo ni moglo priti, ker so se nemški centralisti vedno uspešno upirali opravičenim zahtevam drugih narodnosti, v prvi vrsti Slovanov. Vendar pa se je zadnji čas nekaj zgodilo, to pa ravno tam, kjer bi bili tega najmanj pričakovali, namreč v rešitvi avtonomijskega vprašanja v južnem Tirolu.

Ne bomo preiskavali, če so imeli Italijani v južnem Tirolu opravičen vzrok, zahtevati samoupravo, ko je vendar znano, da se jim v narodnem pogledu ni godila najmanjša krivica; resnica je in ostane, da se je s tem korakom začela rušiti nerazdeljivost Tirolske. Da Italijani dosežejo vsaj del tega, kar zahtevajo, so si mo-

rali biti jako svesti; v deželnem zboru so obstruirali s tem, da jih ni bilo k sejam, in vlada je bila pripravljena rešiti to vprašanje.

Kakor govore poročila, je odsek za samoupravo dovršil svojo nalogo in vspeh tega dela je, da deželni zbor pač ostane nerazdeljen, a da se poleg skupnega deželnega odbora in skupnega šolskega sveta ustanovi posebna oddelka za Nemce in Laha, za poslednje namreč v Tridentu.

Avstrijska vlada sme biti v tem pogledu malo vznemirjena. Po rešitvi vprašanja narodne avtonomije v Južnem Tirolu stopi takoj v ospredje ednako vprašanje za vse ostale dežele z mešanim prebivalstvom, katero vprašanje utegne stopiti s tolikim povdarkom na dan, da se mu vlada ne bo mogla več upirati. Tu se nam odpre cela vrata pokrajin, ki kričijo že dolgo po svoji narodni avtonomiji, po delitvi deželnih zastopov in vseh javnih korporacij. Tu je v prvi vrsti Štajarska, v kateri so politične razmere postale take, da za stalno onemogočujejo skupno delo zastopnikov obeh narodnosti z dež. zboru. Tudi vprašanje višjega dež. sodišča v Gradcu je tako pereča, da kriči po rešitvi.

Za avtonomno ločitev bi bile poleg Štajarske zrela tudi Koroška in Goriško-Gradiščanska in morebiti še kaka druga.

Dovolitev avtonomije za Južni Tirol nalaga torej vladi težko odgovornost za dalekosežne posledice v drugih kraljevinah in deželah države, — kajti ednokratno priznanje principa narodne avtonomije v Tirolski je tolike nevarnosti, kakor kamen, ki je sprožil silen plaz.

Nevarnosti pravimo; ali pa tudi zares nevarnosti za državo v splošnem? Neki krogi so res mnenja, da bi splošna nacionalna avtonomija v Avstriji pomenila zrušitev državne celokupnosti na toliko kosov, kolikor bi nastalo po splošni avtonomiji sameupravljanja narodnih delov.

Ali to je popolnoma nasprotno, kajti narodna avtonomija v Južnem Tirolu je politična in v pogledu državne celokupnosti vse kaj drugega, kakor pa bi bila v deželah s slovansko večino prebivalstva. V obeh laških nestrpnosteh pa pomeni avtonomija v Trentinu nič več in nič manj, nego poznejše priklonjenje Južnega Tirola k Italiji, za kar govore očitno znane demonstracije z mejniki na laški meji Južnega Tirola, — pa o takih pojavih ni in ne more biti govora v slovanskih pokrajinah države. Nikdar se še ni slišalo, da bi bil eden Slovan prekopicnil državni mejnik ali se ga le dotaknil drugače, kakor da se je naslonil nanj hoteč se odpočiti na trudopolni hoji skozi svoje življenje.

Za Slované bi ne pomenila narodna avtonomija nič drugega nego rešitev iz tujega jarma in ogromno pospešitev narodne samostojnosti in napredka. Zaradi tega si moramo Slovani nacionalne avtonomije le želeli.

Za državo pa bi morala biti celo velike koristi splošna nacionalna avtonomija. Kajti ako se tem potom okrepijo slovanski narodi države, postanejo močni tudi najzvestejši državni faktorji, kateri bi bili krepki dovolj omejevali celo pretiranost državi nevarnih drugorodnih faktorjev.

Ako je vlada torej dovolila avtonomijo za južni del Tirolske, kjer bi jej morala previdnost in državljanske koristi narekati baš nasprotno, koliko večja dolžnost jej je potemtakem, dovoliti avtonomijo za slovanske pokrajine, kjer je v tem pogledu lahko brez vse skrbi.

Celjske in štajarske novice

(Celje.) Povodom predlogov za preuredbo deželnega volilnega reda štajarskega sklenili so slovenski deželni poslanci štajarski pri posvetovanju v Mariboru dne 19. julija t. l. podati na sledno izjavo: Zaradi važnosti reforme deželnega reda štajarskega so slovenski deželni poslanci štajarski se posvetovali, če ne bi kazalo vkljub abstinence udeležiti se obravnav in glasovanja o sedaj predloženih predlogih preuredbe volilnega reda. Ker pa ima ta načrt očitno edino le namen slepariti javnost z obetano reformo obstoječega krivičnega volilnega reda, pri tem pa ne le vse obstoječe krivičnosti ohraniti, temveč s pomnoženjem nemško-nacionalnih mandatov nadvlado nemško-nacionalne stranke v deželnem zboru za nepregledno dobo let še utrditi, uvidijo slovenski deželni poslanci, da nikakor ne kaže, da bi s svojo navzočnostjo pomagali do zakonite veljave takemu zakonodajskemu nestvoru.

(Glavna skupščina okrajnega zastopa celjskega) vrši se v ponedeljek, dne 28. julija t. l. ob pol 2. uri popoldne v sejni dvorani posojilnice v Celju. Dnevni red: 1. Odobrenje zapisnika skupščine z dne 30. decembra 1901 štev. 762. 2. Predložitev računa okrajne blagajne za leto 1901 in poročilo gg. računskih pregledovalcev. 3. Volitev enega udeleženca v okrajni šolski svet. 4. Prošnja županstva v Dramljah za sprejem občinske ceste v Dramljah med okrajne ceste. 5. Prošnja županstva trga Žalec za dovoljenje za najem posojila po 2200 kron za napravo kolarnice za brizgalno in za orodje. 6. Prošnja županstva Škofjavskega za dovoljenje za najem posojila po 4000 kron za stavbo šole na Lubečni. 7. Razni predlogi in nasveti. Vsi gg. zastopniki se v ljudo pozivljajo, da se zagotovo te seje udeležijo.

(Prodaja poslopja celjskega okrožnega sodišča.) Državni erar je kupil od mestne občine poslopje celjskega okrožnega sodišča za vsoto 260.000 K.

(Koncert „Narodne godbe“) v Celju v „Narodnem domu“ se je obnesel krasno. „Narodna godba“ je res lepo igrala in večidel samo slovanske točke. Občinstvo je bilo od igranja kar prevzeto in je burno aplavdiralo ob slovanskih komadih. Koncert se je vršil v gostilni „Narodnega doma“ in ne v vrtu, ker je bilo vreme dežavno. Udeležba je bila dobra, vendar premala, kadar gre v prid vrli „Narodni godbi.“

(Celjski in mariborski abiturijenti) prirede dne 26. julija 1902 veselico v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Celju. Vstopnina: Sedeži v dvorani: 1. in 2. vrste à 2 K, 3.—6. vrste à 1 K 40 v, ostale vrste à 1 K. Sedeži na galeriji à 1 K. Stojališče 60 v — za dijake 40 v. — Ker je čisti dohodek namenjen „Dijaškemu domu“ v Celju, se preplačila hvaležno sprejemajo.

(Za „Dijaški dom“ v Celju) daroval je gosp. Jan Radimsky, češki drž. in dež. poslanec ter veleposelnik iz Kolina, vsoto 80 kron, za kar mu izreka načelstvo tem potom svojo iskreno zahvalo.

(C. kr. samostojni nemško-slovenski gimnazijski razredi v Celju.) Ta zavod pohajalo je ob koncu letošnjega šolskega leta 152 učencev. Od teh jih je bilo 139 iz Štajarske, 10 iz Kranjske, eden iz Primorske, eden iz Hrvatske in eden iz Brazilije. Odličnjakov je bilo 28, prvi red jih je dobil 101, devet jih bo izpit ponavljalo, 13 jih ima drugi in eden tretji red. Učni uspeh je, kakor je iz tega razvidno, jako poveljen. Šolnine se je plačalo ne tem zavodu 2970 K. Študentski stipendij je bilo šest; skupni znesek stipendij je znašal 1500 K.

(„Dijaški dom“ v Celju.) Obč. odbor okolice celjske pristopil je valed sejnega sklepa od 12. t. m. „Dijaškemu domu“ v Celju kot ustanovni član s prispevkom 200 K. Naj bi ta izglel posnemal tudi druge občine.

(Celje.) Dne 21. t. m. ob pol 12 uri predpol dne prerezal si je vrat Ferdinand Kletzl, učitelj v pok. Rojen je na Češkem. Ostavil je, kakor se govori, v Budapešti ženo in otroke. Bival je v Celju kot letoviščnik. Vzrok samomora sedaj še ni znan.

(Duhovniške spremembe.) Prestavljen je g. Jakob Čebašek iz Loke pri Zidanemmostu v Dobovo. Na novo nastavljeni so čd. gg. seme-niški duhovniki: Goričar Maks v Videm, Lončarič Jos. k Sv. Petru pri Radgoni, Rabuza Jakob v Loko pri Zidanemmostu.

(Osebnost.) Avskultant Ferdinand Meditz je premeščen iz Novega mesta v Celje.

(Imenovanje v poštni službi.) Poštno in brzojavno ravnateljstvo v Gradcu je imenovalo obsolviranega trgovskega akademika Marka Tratnika poštanim praktikantom v Celju.

(Zabranjena nesreča na železnici.) V sredo se je javil pri celjskem redarstvu hlapec Franc Irga, ki je na prgo železnice Velenje Spodnji Dravograd položil velik kamen, ker je bil baže radoveden, kako ga bo lokomotiva vrgla v stran. Pri tem pa je bil zasačen in prežgan od dveh mož, ki sta odstranila kamen. Javil se je sam redarstvu, ki ga je oddalo celjskemu okrožnemu sodišču.

(Preosnova deželnozbornskega volilnega reda) je prišla danes, to je v torek, v deželnem zboru v razpravo. Vsekakor je to najzanimivejše, kar je prišlo v letošnjem zasedanju na dnevni red.

(Iz Teharjev.) Tukaj je utonil pri kopanju dne 17. julija t. l. ob 2. uri popoldan sedemletni učenec Anton Vengust. Ker se je kopal v tovaršiji s samimi svojimi malimi bratci in sestricami, mu na njegovo klicanje nikdo ni na pomoč prihitel in za ponesrečenega ni nikdo vedel dotle, da ga je voda prinesla na površje. Starši, ne pustite otrok nikoli samih pohajati pri vodi.

(Uradna učiteljska konferenca) za okraj Gornjigrad in Vransko bode dne 9. avgusta t. l. v Mozirju. Dnevni red: 1. Volitev dveh zapisničarjev in čitanje opravičnega reda. 2. Poročanje okrajnega šolskega nadzornika. 3. Razglašanje od zadnje konference došlih zakonov in odredb, tičočih se ljudskega šolstva. 4. Pogovarjanje sledečih nalog: a) O nabavi šolskega stenskega zemljevida okrajnega glavarstva; opis taiste s skupno na različne kategorije šol posameznih šolskih okrajev. Poročevalci: Meglič Simon, Fischer Josip, Kocbek Franc, Terčak Josip. b) Kako vpliva šola na mladino, da se taista obvaruje pijančevanja in da se jej uveri kvarljivost alkoholizma? c) Praktično oskrbovanje šolskega vrta z ozirom na bučelarstvo. Poročevalci za b—c določi na dan konference predsednik. 5. Poročilo komisije okrajne knjižnice. 6. Volitve a) stalnega konferenčnega odbora, b) komisij za knjižnice. 7. Predlogi in nasveti.

(Učiteljsko društvo za gornjegrajski okraj) je zborovalo, dne 10. t. m. v Šmartnem pri Gornjemgradu. Po običajnem pozdravu predsednikovem članom in gostom, prečital se je zapisnik zadnjega zborovanja. Izmed dopisov je omeniti onega dunajskih visokošolcev glede ljudskega shoda v Šmarju in pa glede zavezinega zborovanja v Trstu ter izleta v Benetke. V Šmarje ne moremo radi slabih prometnih sredstev, zato se pooblasti tovariš g. Strmšek, da izreče v imenu našega društva simpatije naše prirediteljem itd. Sprejme se soglasno predlog, da se od nas odhajajočemu predragemu tovarišu g. A. Žagerju, častnemu članu društva in zastopniku učiteljstva v okr. šol. svetu napravi primerno odhodnico in se je v ta namen sestavil komite (gg. Burdian, Dedič, Kelc, Kocbek, Šijanec in Terčak), ki naj vse potrebno v tej zadevi ukrene. Delegatom k „Zavezinemu“ shodu v Trst se izbereta g. Šijanec Ignac in g. Terčak Josip. Razgovor bil je še o marsikateri lokalni zadevi, na kar je predsednik zbor zaključil. V gostilni g. Remica bili smo še več uric v veseli družbi. Kuhinja izborna — kapljica izvrstna — družba animirana — ni torej čuda, da smo se dobro imeli. Pridružilo se nam je tudi več prijateljev učiteljstva. — Prihodnje zborovanje je meseca septembra v Gornjemgradu.

(Prosti promet s trtami.) Valed odloka o. kr. trg. ministarstva je dovoljen promet trt

med občinami sod. okraja Gornjigrad; kjer se okuženi okraji Kranjske, je promet med okuženimi okraji Kranjske in Štajarske prost in ne potrebuje posebnega dovoljenja. Izvajanje trt iz okuženih krajev v neokužene ni dovoljen.

(Železniška nezgoda.) V četrtek zvečer se je utrgal oblak dve uri nad Zidanim mostom; železniška proga je bila popolnoma poplavljen in desni tir v dolžini 400 metrov prestavljen. Škoda je trpela cela proga in je bila še-le ponoči škoda popravljena.

(Okrog Sevnice.) divjal je preteklo sredo strašni vihar. Toča debela kakor jajca, padala je po polju, drevju in vinogradih, da je škoda tisoče in tisoče. Ubogi kmeti!

(Volitev župana.) V Rajhenburgu je bil mesto odstopivšega g. B. Kuneja izvoljen županom g. M. Preskar. Prejšnji župan je odšel v Brežice za tajnika okraj. zastopa in posojilnice.

(Prvi turist na Ojstrico) dospel je letos 18. t. m. g. Stanko Marin, o. kr. vad. učitelj iz Maribora brez vodnika in dva nemška Celjane z vodnikom Kramerjem. Pot mimo „Lučke koče“ do „Kocbekove koče“ še ni bil preslab, a tem hujši pa od „Kocbekove koče“ do vrha in potem navzdol čez Škarje v Logarjevo dolino, ker je trebalo po velikih, strmih sneženih planjavah sekati stopinjam tir, da je bilo sploh mogoče naprej; vsi drugi poti so pa še mnogo slabši. A sneg zginjuje, pot bo vedno lepši in in boljši — zato pa popotnik ne zamudi obiskati raja slovenskega kraja, „prevzvišene Ojstrice“!

(Slovenski „tabor“ v Šmarju pri Jelšah) utegne biti eden največjih manifestacij letošnjega leta. Več priznanih govornikov in vplivnih političnih vodij obljubilo je svoje sodelovanje. Naš dični poslanec gosp. dvorni svetnik dr. Miroslav Ploj bode govoril „o splošnem političnem položaju Slovencev“. Med drugimi govorniki omenjamo še g. dr. Karlovška iz Celja in g. nadučitelja Strmška. Na dnevnem redu so vsa vprašanja, ki so za naš obstoj aktualna, zlasti pa vprašanje narodnega šolstva in narodnogospodarske organizacije. Tabor, kojega zaključijo sijajna manifestacija za slovensko vseučilišče, se proti večeru razširi v veliko ljudsko slavnost, pri kateri sodelujejo najodličnejša pevka društva Opozarjamo tem potom vse slovenske kroge na ta velik narodni dan.

(Nemška šola na Slatini.) Kakor smo že poročali, je dež. zbor sklenil, da se Slatina izloči iz šolske občine Sv. Križ in da dežela prevzame ondotno šulferajnsko šolo v svojo upravo. Šulferajn si je za to šolo izposodil pri mariborski hranilnici 20.000 K ter dolguje še 16.713 K 89 v. To breme so Nemci zvalili na deželo, torej tudi na slovenske rame. Dež. zbor je to odobril brez razprave; Slatina se torej izloči iz šolskega okraja Sv. Križ, ker pa zida ta občina novo šolo in bi imela Slatina prispejati 19.424 K, ji sedaj tega ne bo treba, temveč bo plačala le 10.000 K, ker je tako sklenil dež. zbor. Na slovenskih tleh bodo torej imeli Nemci svojo šolo na deželne stroške; obiskujejo jo otroci natakarev in renegatov, ker pa teh ni dosti, se vabijo in love slovenski otroci. Tako se snujejo pri nas nemške šole, tako se širi ponemčevanje.

(Velik vihar) je bil 17. t. m. v Rogatcu in okolici. Vtrgal se je oblak in napravil veliko škodo. Povrh je padala še toča in pobila poljske pridelke.

(Kmetijsko bralno društvo v Krčevini) pri Ptuj priredi v nedeljo, dne 27. t. m. popoldne ob 3. uri v okoliški ljudski šoli javno predavanje o umni živinoreji in o mlekarstvu. Predaval bo deželni potovalni učitelj g. M. Jelovšek. K prav mnogobrojni udeležbi najujudneje vabi odbor.

(Slovensko pevsko društvo s sedežem v Ptuj) je sklenilo pri zadnji zborovi seji, da se priredi letošnji veliki pevski koncert v nedeljo, dne 7. septembra t. l. v Ptuj. Da se izognemo nesporazumjenja glede določenih pesmi za koncert, objavimo danes še enkrat pesmi, ki se bodo pele: H. Volarič „Grajka hči“, mešan zbor s tenor, mezosopran in alt solom; H. Volarič „Slovenskim mladencam“, za ženske glasove in s spremljevanjem orkestra. Moška zbor pojeta še iz „Mohorjeve“ pesmarice II. zvezek „Jadransko morje“ Ant. Hajdrih in „Slo-

venski svet, ti si krasan!" H. Volarič. Raznim pevskim društvom, oziroma pevkam in pevcem prepusti se za tekmovalje eden mešan in eden moški zbor ter se bo poklonila za najbolje popevano in prednašano pesem častna društvena diploma. V to svrhu se posebno opozarjajo posamezna pevska društva, da se mnogobrojno udeležijo tekmovanja ter se ob eden prosijo, da blagohotno naznanijo vsaj do 1. septembra t. l. podpisane odboru pesem, katero so si izbrali za tekmovalje. kajti ta točka je letos še prvičkrat na dnevnem redu. Častite gg. poverjenike posebno letos prosimo, da delujejo v svojem kraju vztrajno in požrtvovalno v prid našega velevažnega društva, da mu pridobijo mnogo novih udov, posebno pa dobro izurjenih pevk in pevcev, ki se nameravajo v resnici udeležiti letošnjega koncerta. Nabiralne pole pa naj blagovolijo poslati z nabranimi doneski najpozneje do 1. septembra, da zamoremo pravočasno račune skleniti, da sploh zamoremo pri velikem zboru natanko poročati o društvenem gmočnem stanju. Letos bode po večletnem odmoru potrebno dobro izvežbanih pevk in pevcev, da se postavimo posebno štajarski slovenski pevci na lastne noge in ravno pri tej priliki pokažemo, kaj da zamoremo z lastnimi močmi na glasbenem polju. Z vljudno prošnjo pa se obračamo k sodelovanju na sosedne pevske zборе izven Štajarske. Sploh bo za društvo, kakor tudi za posamezne pevke in pevce najčastnejše, ako bomo dosegli tudi letos takšen uspeh, ki se bo smel prištevati med najsijajnejše uspehe, s katerimi se že ponaša to društvo. Še enkrat ponavljamo svojo vljudno prošnjo do častitih gg. poverjenikov, kakor tudi do čast. pevk in pevcev, da delujejo kolikor je v njih močeh in tako omogočijo sijajni izid letošnjega pevskega koncerta.

(V Macincih v Medjimurji blizu Središča) stopil je pretečene dni v stalni pokoj tamošnji učitelj in voditelj ljudske šole g. Janez Ginzek, ki je tam vobče spoštovan od vsega prebivalstva, posebno priljubljen pri svojih sosednih tovariših, svoj imeniten poklic izvrševal na enem mestu 41 večkrat buruih let. Bil je izvrsten učitelj na rodnjak in zanesljiv tovariš. Naj bi v zaslužnem si pokoju še vžil v tolažbo s svojimi dobro preakrbljenimi roditelji mnogo zdravih in srečnih let.

(Na Pohorju) razpečavajo agenti prepovedane italijanske srečke po 70 K eno in ljudstvo gre na limanice. Uradni list v Celju priobčuje ukaz, s katerim se je županstvu naročilo, da naj prebivalstvo svari pred kupčijskimi zvezami s podjetji za srečke.

(Slovenski trgovec) se naseli v Marenbergu. Ondotno slov. konsumno društvo se pa razpusti.

(St. Ilj v Slov. goricah.) Ciril-Metodova slavnost, katero je priredilo bralno društvo v proslavo 10 letnice, se je izvršno obnesla. Vaj prostori obširnega vrta g. B. Muršec, kjer se je vršila veselica, so bili natlačeno polni navdušene občinstva, ki je z burnimi "živio"-klici pozdravljalo goste, ki so se pripeljali na okrašenih vozovih ali pa prikorakali ponosno s slovenskimi trakovi na prsih. Iz Maribora so se pa pripeljali tamburaši.

(Utonil je) od Sv. Barbare niže Maribora dne 15. t. m. c. kr. orožnik Janez Gnus, 26 let star, doma iz Zagorja blizu Podsrede pri kopanju, ker ga je krč med plavanjem prijel. Njegova tovariša Pén in Kokolj sta se trudila njega rešiti, pa zadnji bi bil skoraj žrtva Dravine struge pri Sv. Martinu niže Vurberga. Obupna, potrtega srca sta širila to nesrečo. Vrli Martinčanje so ga iskali in še le drugi dan blizu istega mosta našli skrčenega. V petek ob 3. uri popoldne se je vršil pogreb. Njegovih tovarišev je bilo 32. Gg. učitelji od Sv. Barbare s drugimi so mu zapeli žalostinki: "Blagor mu" in "Nad zvezdami" jako ginjaivo. Krsto so kinčali razni kraani venci sveži in suhi v spomin in znak njegove priljubljenosti. Bil je marljiv mladeček, se trudil zahtevam orožniškim natanko vstreti in valed svoje dobre sposobnosti bi bil še letos samostojen postajevodja. Njegovih sorodnikov nismo videli. Pač pa so tekale bridke solze njega iskreno ljubečih src, katerih je bil tudi vreden moč značajnosti. Pošiljamo tople molitve za njim.

(Poskušeni samomor na mariborski vinarški šoli) 17letni učenec Friderik Kellenberger si je prerezal z britvo žile na roki. Našli so ga brez zavestnega, mu za silo obvezali rane in odpeljali v mariborsko bolnišnico. Vzrok samomora je baje ta, ker se mu ni dovolilo dalje študirati.

(Ogenj.) Dne 14. t. m. je udarila strela v stiskalnico J. Jagodiča pri Spielfeldu in jo užgala. Zgorela je tudi hiša.

(Šest ženskih maturantov) so imeli letos na gimnaziji v Gradcu. Med temi je tudi gđ. Marija Urbas, hčerka pokojnega profesorja.

(Štajarski deželni šolski svet) je nemškimi učiteljem dovolil prosti dan za udeležbo nemške bližnje pevske slavnosti v Gradcu. Ker bodo za prost dan gotovo prosili dež. šol. svet tudi nekateri slovenski učitelji povodom slov. pevske slavnosti v Ptuj, bo imel tedaj priliko pokazati dež. šol. svet enako mero.

(Štajarske deželne železnice) so tudi v pretečenem upravnem letu neugodno vspevale. Iste izkazuje skupno izgube za železniški sklad 110.679 kron. Celi deželni garancijski dolg je znašal koncem leta 1900 kron 668.542 74. Najslabše je bilo zopet z železnico Konjice Poljčane, za katere izgube je prispevala južna železnica; 10.804 K, porabil pa se je tudi ves dobiček železnice Kapfenberg-Au Seewiesen v znesku 6847 K. Tudi železnica Radgona Ljutomer je imela nepokritja 33.597 K. Proga Sp. Dravograd Velenje je dosegla 137.000 K primanjkljaja, proga Zeltweg-Volsperg pa 136.200 K prebitka.

Deželni zbori.

Štajarski deželni zbor. Vlada je predložila načrt zakona, da se dalavska stanovanja oproste hišnorazrednega davka. Poslanec Ornič je predlagal, da se v Ptuj dogradita deželna hiralnica in bolnica. V četrtek je imel dež. zbor 23. sejo ter dovolil 273.000 kron za razne vodovode. Deželni zbor je vzel na znanje poročilo o učiteljskem pokojninskem zakladu. Leta 1890 so znesli stroški 648.088 kron za leto 1902 se potreščina preračunava na 455.000 kron. V petek je dež. zbor razpravljal o lokalnih železnicah, ki kažejo še vedno neuspehe. Železnica Celje-Velenje je imela minolo leto prebitka 109.972 K 34 vin, toda ta višji dohodek je le slučajen.

Goriški deželni zbor. V petek je v deželnem zboru utemeljeval posl. dr. Treo svoj predlog glede poljedelskega pouka na ljudskih šolah in je priporočal ustanovitev moškega učiteljskega v Gorici. Poslanec Holzer je priporočal ustanovitev telefonske zveze med Trstom in Gorico. Zbornica je odobrila deželni obračun za leto 1900 in deželni proračun za leto 1902, ter sprejela načrt za ustanovitev deželne zavarovalnice za govejo živino. Za pobijanje malarije se je dovolil deželni prispevek 2500 kron. Ob 9. in četrto uri zvečer bila je seja zaključena in deželni zbor odgođen.

V zgornje avstrijskem dež. zboru je bila v petek sprejeta sprememba deželnozborškega volilnega reda; predlog glede uvedanja splošne volilne kurije je bil odklonjen.

V damatinskem dež. zboru so razpravljali v petek o predlogu glede povišanja honorarja deželnemu glavarju in deželnim odbornikom. Pristaš narodne stranke, dr. Grgič, je napadel vlado, ki usiljuje v Dalmacijo nemške uradnike, kateri so, posebno višja mesta, skraj popolnoma zasedli.

Bukovinski deželni zbor. Maloruski poslanci iz Bukovine so v petek opustili abstinenco in se zopet povrnili v dež. zbor.

Druge slovenske novice.

(XVII. občni zbor družbe sv. Cirila in Metod) vrši se dne 7. avgusta t. l. v Ilirski Bistrici na Notranjskem.

(Promoviran je bil) na Dunaju dne 22. t. m. bivši avskultant v Celju, g. Ivan Benkovič, doktorjem prava.

(Strela je ubila) v četrtek dopoldne v Šiški pri Ljubljani neko žensko, ko je ta šla na vrt, da pokrije salato.

(Strela) je ubila v četrtek popoldne v Stozicah pri Ljubljani dve ženski in 14 letnega fanta Franceta Presetnika, ko so vedrili pod kozolcem.

(Na tisoče rib poginilo) je v Gradašici pri Ljubljani. Neka tovarna je izpustila strupeno vodo v Gradašico.

(Nov most čez Savo.) Za zgradbo savskega mostu v Zagorju se je ustanovila posebna zadruga ter že uročila prošnjo za podelitev dovoljenja za zgradbo železnega mostu čez Savo kakih 500 metrov pod železniško postajo Zagorje.

(Kakor oreh debela toča) je padala dne 16. t. m. v Radečah ob Savi. Škoda je zelo velika. Med nevihto je treskalo in strela je udarila parkrat v župno cerkev, kjer je strelovod, tako, da se je po Radečah vse treslo.

(Sklep šol. leta.) Na Novomeški gimnaziji je bilo koncem šolskega leta 240 dijakov, med temi jih je bilo iz Štajarske 24. Po narodnosti je bilo Slovencev 232, Nemcev pa osem. Z odliko je napravilo izpite 15, prvi red pa je dobilo 145 učencev. Šolnina je znašala 6290 K.

(Velikansko neurje) je bilo v sredo v Leskovcu in okolici na Dolenjskem. Grom, strela, toča, dež in siloviti vihar je razsajal čez hrib in plan. Po gričih je naliv odnesel mnogo prsti v doline, po gozdovih in vrtih pa leže drevesa s koreninami na tleh. Škoda znaša v leskovški občini nad 50.000 K.

(Obesil se je) v petek v zaporu v Postojni Jože Mahnič iz Dol vasi pri Senožečah na Notranjskem. Na sumu je bil, da je nekoga ubil.

(Vojak utonil) Pri Divači na Notranjskem je v vodi Reka utonil vojak 97 pešpolka. Ponesrečenca so mrtvega izveli iz vode.

(Na gimnaziji v Beljaku) je bilo 234 učencev, med temi 17 Slovencev. 48 dijakov je dobilo odliko, 150 prvi red.

(Velikanski vihar) je razsajal te dni v velikovski okolici na Koroškem. Škoda po njem povzročena je jako velika, posebno po gozdih, kjer je bilo podrtih kakih 10.000 debel. Vihar je podrl tudi več poslopij ter znaša škoda v treh občinah okrog 400.000 K.

(Živinozdravniška šola za planinske dežele) Koroškemu dež. zboru je došla prošnja rektorata živinozdravniške visoke šole na Dunaju, naj bi dežela dovolila 3000 K za štipendije, dež. zbor pa je prošnjo odbil ter znova naročil dež. odboru, naj posreduje pri vladi, da se že enkrat ustanovi za planinske dežele živinozdravniška šola nižje vrste.

Politični pregled.

(Češko-nemška sprava.) Češki listi poročajo, da je vlada že izdelala za spravo načrt, ki ga predloži spravi konferenci. Vladni krogi upajo, da se doseže premirje med Čehi in Nemci, četudi ne končno sprava. konference pa se bodo vršile šele v grdnju.

(Velika slavnost v Galiciji.) V nedeljo teden se je po vsi Galiciji slovesno praznovala obletnica bitke pri Grunewald, v kateri bitki je poljska armada premagala in razbila armado nemškega viteškega reda. Vzrok, da se je ta obletnica tako impozantno praznovala, je silno nasprotje, ki je nastalo med Poljaki in Nemci zaradi krutega zatiranja in sistematičnega uničevanja Poljakov v Prusiji. Kaj pak, da v Nemčiji vse pisano gleda, ker se ves poljski narod tako žilavo in odločno zavzema za rojake v Poznanju in brez ozirov na svete političnih oportunistov ne prikriva svojega neizprosne nasprotja proti Nemčiji. In da je poljsko nasprotje mejnarodnega pomena, to v Berlinu prav dobro vedo.

(Slovenski Balkan.) V septembru se vrši velika slavnost na Šipka-prelazu, kjer so Rusi pod generalom Skobelovim v zadnji vojski zapodili Turke v beg. Ob ednem bode otvorjen na prelazu ruski samostan. Te slavnosti se udeležijo ruski veliki knez Nikola, ruski vojni minister in nad 70 ruskih generalov, 45 častnikov in 100 vojakov. Bolgarska vlada je v pokritje stroškov dovela 750.000 frankov.

(Nova trozvezna pogodba) je sicer uradno še tajna in širši javnosti neznana, toda nekatere posameznosti so postale že javne. Gotovo

je, da nova trozvezna pogodba ni sestavljena na prejšnji široki podlagi ter, da je bolj gospodarskega značaja. Vojaških obveznosti ni več v novi pogodbi. Ako nastane prepir med dvema zaveznima državama, ali med tujo in med zavezno državo, odloča razsodišče, v katerem je suveren tretje države. Za vojne slučaje je baje nova trozveza brez koristij.

(Italija in Rusija) Te dni se je mudil italijanaki kralj Viktor Emanuel v Petrogradu. Sprejet je bil z velikimi slavnostmi in posebno počestven in odlikovan. V napitnicah se zrcali posebno politično razmerje, da, prijateljstvo med Rusijo in Italijo. Tak pojav, malo dni potem, ko je bila obnovljena trozveza, priča pač dosti jasno, da trozveza ne more biti posebnega pomena, ako je poleg nje mogoče tako prijateljstvo, kakor je nastalo med Rusijo in Italijo. Očividno je, da da stoji danes Italija dosti bliže Rusiji in Franciji, kakor svojima zaveznikoma, Nemčiji in Avstriji, a to pove dovolj.

(Kralj Edvard.) Angleški kralj Edvard je že toliko krepek, da se je odpeljal 15. t. m. v ambulančnem vozu na kolodvor v Portsmouth; spremljala ga je kraljica. Voz, v katerem se je kralj peljal je bil nalašč v ta namen narejen. Kralja so nesli pomorščaki na zofi v voz, in ko se je pripeljal na kolodvor, so ga nesli zopet na isti zofi v železniški voz. V Portsmouthu so nesli zopet pomorščaki kralja na ladjo, odkoder se je odpeljal na otok Cowes. Vožnja je bila povoljna in se kralj dobro počuti.

(Položaj v Južni Afriki.) Iz Pretorije poročajo, da sta nastali med Buri dve stranki, ki se preganjata. Oni, ki so v boju vztrajali do konca, sovražijo one, ki so se udali med vojno. Nekaj jih je bilo baje ustreljenih. Neizprosni in bojevitni Buri nosijo zelena znamenja, da se razločujejo od drugih, ki so med vojno prisegli Angliji zvestobo. Buri trdijo, da se svoji neodvisnosti niso odpovedali ter da so bili z lažnjivimi poročili zapeljani, odložiti orožje. Mnogim poveljnikom se očita izdajstvo. V Transvalu so Buri nezadovoljniji kot v Oranju. Gotovo je, da Buri z mirom niso zadovoljni. Zakaj so se burski poveljniki kar čez noč udali, to je še sedaj tajnost. Sicer pa bodo Angleži drago plačali svojo grabežljivost. Ne glede na ogromne vojne stroške morajo sedaj v Južni Afriki za stražo vzdrževati 50.000 mož. Govori se, da bo najbrže Angleška primorana pričeti iznova vojsko.

Razne stvari.

(Obleka iz papirja.) V Japonu izdelujejo izvrsten papir iz liča papirnih murb. Ta papir je tako močan, da ne delajo iz njega samo prevleke za dežnike, temveč tudi obleke, robce in prtiče. Za časa japonsko kitajske vojne je nosilo vojaštvo celo blache iz papirja, ki so bile zlepljene z lakom. Tudi papirnati žepni robci so jako v rabi. Japonci jih nosi navadno kar seboj; vsakega umazanega vrže takoj proč.

(Kolera na Kitajskem) V Pekingu, glavnem mestu Kitajske se kolera tako širi, da umrje vsaki dan na stotine oseb na tej epidemiji.

(Naseljenci v Severni Ameriki.) Meseca maja letos je prišlo okroglo 83.000 ljudi v Severno Ameriko iskat sreče. Vse stroge predpise moralo je nazaj v Evropo 900 oseb. Največ jih je prišlo iz Avstrije in iz Italije. Pojema pa izseljevanje iz drugih evropskih držav. Zakaj li? Zato, ker druge države skrbijo za povzdigo ljudskega blagostanja, v Avstriji in Italiji skrbijo pa le za zvišanje davkov.

Loterijske številke.

Gradec, dne 19. julija 1902: 78, 31, 53, 71, 19.
Dunaj, 54, 71, 68, 34, 39.

Izjava.

Uredništvo „Domovine“ prejelo je naznanilo, kakor drugi listi, o ustanovitvi „Splošnega gospodarskega in konsumnega društva v Šmarju pri Jelšah“, ter isto nevedoč, da so kake spletke, z najboljšim namenom prijavilo. Sedaj, ko se je razmerje pojasnilo, tudi „Domovina“ ne bode priobčevala enakih poročil o tem društvu.

Uredništvo „Domovine“.

Preklic.

Jaz Franc Ježovnik v Petrovčah sem Vinka Zagerja v Dobrišji vasi in Franciško Jelovšek na časti razžalil.

Pri današnji obravnavi sem jaz oba prosil za odpustitve in sta mi vsled tega tudi odpustila.

V Celju, dne 18. julija 1902.

Franc Ježovnik.

Deklica ali postarna ženska

ki je vajena pri otrocih in zna tudi malo nemški, se sprejme takoj za pestunjo pri Karol Rayerju, trgovec v Arclinu pri Vojniku.

Spretna prodajalka

zmožna slovenskega in nemškega jezika, se sprejme v trgovino mešanega blaga v večjem trgu na Spodnjem Štajarskem. Ravno tu vstopi lahko učenka s primerno izobrazbo, ki je poštenih staršev.

Ponudbe na upravnitvo „Domovine“ Celju.

Zahtevajte povsod dvakrat žgani

Cvekov brinovec

od FR. CVEKA, Kamnik, Kranjsko.

Proda se

zavoljo starosti posestnika dobro upeljan mlin z železnim gonilom na zelo dobrem prostoru, kjer se lahko tudi z moko in z drugimi spadalječimi stvarmi trži. — Več pove:

Janez Širše, St. Lovrenc, Prožin, p. Štore.

Dobro ohranjeno kolo

za dame, je takoj po ceni oddati. — Več pove (800) upravnitvo „Domovine“ v Celju.

Josip Kregar

stavbeni in galanterijski klepar v Celju

Izvršuje stavbena in umetna ter sploh v to stroko spadajoča dela. — Napravljajo nove strelovođe in stari strelovođi se poskušajo z električnim aparatom. — Cene jako nizke.

Za trgovskega učenca

se sprejme zdrav in krepek deček iz dobre hiše, najmanj 14½ let star, z dobrimi spričevali pri Franc Kartinu, Šent Jur ob juž. žel.

Jurist

(284) 5-4

kateri je že več let služboval v notarski pisarni, samostojen delavec, želi vstopiti v notarsko pisarno. Nastop in plača po dogovoru.

Ponudbe pod „jurist“ Celje, poste restante.

Učenec

(280) 3-3

slovenskega in nekoliko nemškega jezika zmožen, z dobrimi šolskimi spričevali, se sprejme takoj pri tvrdki Slavinec & Šeleker, Šmartno pri Litiji, Kranjsko.

Jurist

(295) 3-2

absolviran sollicitator, želi vstopiti v notarsko pisarno. Kdo, pove upravnitvo „Domovine“.

Močan dečko

ne pod 18 let star se sprejme takoj za študentskega blapca v trgovini mešanega blaga Karol Rayer v Arclinu pri Vojniku.

(284) 3-3

Nadučitelj na dvorazrednici

(279) 3-3 v Savinski dolini

želi menjati s tovarišem katerega si bo di okraja Naslov pove uredništvo „Uč. Tovariša“, kamor se naj pošiljajo ponudbe bo 1. avgusta 1902.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovođe, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

☛ Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. ☛

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.